

NAS GLAS

*Dr. Ljubejska pušičnica
Realna gimnazija*

**Glasilo Osrednje Zveze javnih
nameščencev in upokojencev**

:: za Slovenijo v Ljubljani. ::

Cena posamezne številke 1 Din.

„NAS GLAS“ izide vsakega desetega,
dvajsetega in zadnjega v mesecu.

Celoletna naročnina . . . Din. 40—

Polletna naročnina . . . „ 20—

Četrtna naročnina . . . „ 10—

Za inozemstvo je dodati poštnino.

Oglasi po ceniku.

Uredništvo: Ljubljana, pokrajinska uprava oddel. za soc. politiko. Rokopisov
ue vrača, ako se ne priloži znamk. Dopise v latinici in cirilici sprejema le pod-
pisane in zadostno frankirane. Rokopise je pošiljati samo uredništvu v Ljubljani.

Upravništvo: Na naročila brez denarja se ne oziramo. Naročnina naj se po-
šilja po nakaznici oziroma položnici le v Ljubljano, Vodnikov trg št. 5/1. Tja
je pošiljati tudi zbirke za naš tiskovni sklad.

Negotovost.

Prečanski državni uslužbenci in oni srbijanski, ki nimajo izkaznice radikalne stran-
ke, preživljajo težke in bridke čase. Reduk-
cija, penzioniranje so na dnevnem redu, in
nihče ne ve, koga zadene že jutri to neprijet-
no presenečenje. Na stotine in stotine držav-
nih uslužbencev se strahoma izprašuje: kam
potem, ko bom na cesti. V privatno službo ne
more, ker je po privatnih podjetjih vse polno
in tudi tu že reducirajo, ker je nastala vsled
pomanjkanja denarja silna stagnacija v indu-
striji, obrti in trgovini. Oni, ki bodo upoko-
jeni, ne bodo mogli s pičlo pokojnino ne ži-
veti ne umreti, oni, ki bodo reducirani, bodo
dobili nizko odpravnino, s katero gotovo ne
bodo mogli živeti tako dolgo, da bodo dobili
novo službo. O upokojitvi in odpravnini onih
uslužbencev, ki ne bodo prevedeni na novi
zakon, določa člen 243. nove službene prag-
matike sledeče:

»Uslužbenci, za katere se izda odlok,
da jih ni prevesti, se upokojé, če so pridob-
bili po dosedanjem zakonu pravico do po-
kojnine; če pa niso pridobili pravice do po-
kojnine, se odpuste iz državne službe in
dobe za odškodnino svojo dvomesečno do-
sedanjo sistemizirano plačo z draginjskimi
dokladami vred, ako so bili manj nego pet
let v neprekinjeni državni službi, a svojo
trimesečno dotedanjo sistemizirano plačo z

draginjskimi dokladami vred, ako so bili
najmanj pet let v neprekinjeni državni
službi.«

Do novega leta mora vedeti glasom čle-
na 224. novega zakona vsak državni usluž-
benec, ali bo ostal v službi ali ne. Izvzeti so
le člani državnega sveta, člani glavne kon-
trole, vsi sodniki rednih sodišč in učitelji.
Vsa ostala armada državnih uslužbencev bo
živela štiri dolge mesece v strašni negoto-
vosti. Ker je vsak človek več ali manj opti-
mist in išče sam pri sebi razlogov, ki govore
v njegov prid, se tolaži mnogokateri: saj
mene ne bo zadelo.

Materijalna stran upokojitve in redukci-
je bo imela hude in težke posledice za ne-
šteto družin, ki bodo sedaj tik pred zimo iz-
ročene stradanju, bedi in bodo sigurno pro-
padle. Ali tudi v moralnem oziru je sedanje
stanje nad vse kvarno. V boju za svoj lastni
jaz, v boju za eksistenco bo malokdo izbral
sredstva, da obdrži sebe na površju, a da
pahne tovariša v propast. Vojna nas ni na-
pravila boljše kakor smo bili; kar ni še po-
kvarila, bo pokvarila v značajih redukcija.
Redukcija bo razgalila zopet nekaj lepih čed-
nosti v človeški naravi, bo zasejala med to-
variše nezaupanje, sovraštvo in okrepila kle-
čeplaztvo, štreberstvo. Same krasne pridob-
itve na vse strani!

Gotovo je, da bi bila mogla močna, so-
lidna organizacija javnih nameščencev pre-

prečiti marsikatero ostrino prehodnih določb
novega zakona. Ali takrat, ko smo najbolj
potrebovali krepke in složne združitve,
smo si bili najbolj v laseh. Vsaka organiza-
cija je delala na svojo pest, podirala, če je le
mogla, ono, kar je ustvarila druga organiza-
cija dobrega. Prehodne določbe bodo dolgo-
trajen memento vsem javnim uslužbencem.
Ako se ne bodo ničesar naučili iz te naše
najbolj žalostne dobe, potem je itak vsak lek
odveč in ozdravitev nemogoča. Danes se ne
dá ničesar več popraviti. Samo žrtve, ki jih
bodo terjale prehodne določbe novega za-
kona, nam bodo prinesle morda — pravimo
morda — spoznanje, da smo težko in hudo
grešili.

Vsak izmed nas, ki preživlja sedaj to
negotovo dobo, bo mogoče — ako ne pade
— postal zavesten borec za tisto, kar naj-
bolj živo potrebujemo, za novo, solidno or-
ganizacijo vseh javnih nameščencev.

Dopusti.

Dopust! ta sladka beseda! Včasih smo
jo poznali samo po imenu. Po cela desetletja
smo služili, pa niti enega dneva dopusta. Kar
zavidali smo profesorje in učitelje, še celo
naše »Janeze«, ko so prepevali tisto svojo:
»Nobene bukvice niso tak' lepe, kakor je ur-
laubarski pos«.

Zakon

**o civilnih uradnikih in ostalih državnih
uslužbencih.***

I. poglavje.

Osnovne odredbe.

Člen 1.

Civilni državni uslužbenec je ona oseba,
ki je bila po odredbah zakona sprejeta v ci-
vilno državno službo.

Ta zakon se ne nanaša na ministre in dr-
žavne podtajnike, razen členov 27., 46., 247.
in odredb o pokojninah.

Člen 2.

Vsa mesta v vseh strokah državne služ-
be so ob zakonskih pogojih enako dostopna
vsem državljanom po rojstvu kakor tudi
onim naturaliziranim državljanom, ki so srb-
sko-hrvatsko-slovenske narodnosti.

Drugi naturalizirani državljani smejo do-
biti državno službo samo, če so 10 let na-
stanjeni v kraljevini, po posebni odobritvi
državnega sveta in na obrazloženo zahtevo
pristojnega ministra pa tudi prej.

* Razglašen v »Službenih Novinah kra-
levine Srba, Hrvata i Slovenaca« št. 199, iz-
danih dne 1. septembra 1922. (Prilog.)

Tuji državljani se smejo sprejemati v dr-
žavno službo samo kot kontraktualni usluž-
benci.

Osebe, ki so se posebno odlikovale s
svojim delom, se smejo sprejeti v državno
službo z odločbo ministrskega sveta na ob-
razložen predlog pristojnega ministra in z
odobritvijo državnega sveta; toda v roku, ki
se jim odredi, morajo naknadno izpolniti po-
goje iz tega zakona.

Člen 3.

Državni uslužbenec sme biti samo, kdor
ima sposobnost za državno službo v obče in
z zakonom odrejeno izobrazbo za stroko, v
katero vstopa.

Člen 4.

Državni uslužbenec ne more postati:

1. kdor ni dosegel 18. leta starosti;
2. kdor je pod skrbstvom ali v konkurzu
ali nad komer je podaljšana očetovska ob-
last;

3. kdor je bil z razsodbo rednega sodišča
obsojen zaradi hudodelstva ali dejanja, ki ima
po sodni razsodbi ali po zakonu za posledico
izgubo državlanske časti, dokler traja ta po-
sledica po zakonu, brez ozira na to, ali je bil
obsojen, preden je dosegel polnoletnost, ali
pozneje;

4. kdor je bil v državni službi, pa mu je
služba prestala po členu 132. ali po točki 5.),
7.) ali 8.) člena 133.;

5. kdor je že dovršil 21. leto starosti, pa
še ni odslužil svojega roka pri vojski ali ni
vojaške službe oproščen.

Državni uslužbenec ne sme biti, kdor
javno izraža načela zoper obstoječe državne
oblike ali načelo protipravne izpremembe dr-
žavnega reda.

II. poglavje.

Razdelitev uslužbencev in službe.

Člen 5.

Državni uslužbenci se delé na uradnike,
zvičnike in služitelje.

Uradniki spadajo v *poedine kategorije
strok državne službe.

Člen 6.

Po izobrazbi, ki se zahteva za vstop v
poedine stroke, se deli uradniška služba na
te-le tri kategorije:

I. kategorija: služba, za katero se zahte-
va popolna fakultetna izobrazba s predpisa-
nimi izpiti ali višja strokovna šola, ki ustreza
fakulteti, s predpisanim končnim izpitom;

II. kategorija: služba, za katero se za-
hteva popolna srednješolska izobrazba z zre-

Dolgotrajni boj za pragmatiko nam je bil pa prinesel končno tudi redne dopuste, in ker so bile tedanje plače v primeru s sedanjimi že prav čedne, si videl posameznega uradnika celo že v letovišču, skratka: uradnik je stal — kar povejmo — skoraj na vrhuncu svojega blagostanja in upoštevan povsod.

To pa žalibog ni trajalo dolgo. Velešile so zaplesale svoj krvavi ples. Vojna je divjala, predivjala in podivjala celi svet. Noben zakon, nobena postava, nobena naredba ni držala več, vse se je sesulo v grozen kaos, zmeda na zmedo. Samo Prešeren nas je še vedno tolažil: »Vremena Kranjem bodo se zjasnila, jim milejše zvezde kakor zdaj sijale.«

In res smo prišli končno v naročje svoje matere — slovanske države. Toda razmere se kar nočejo izboljšati. Nekaj si jih je pač opomoglo, nekateri so prišli celo do korit in vladnih jasl, v splošnem je pa ostal uradnik nag in gol v breznu zmed, kamor ga je treščila svetovna vojna, kajti vse »povišice« se razblinijo v prazen nič, še preden dosežejo na svojem dolgem potu uradnikov žep. Vse pogoltno vedno rastoča draginja.

Navzlic temu ne smemo obupavati, bo že boljše; potrpljenje je sicer božja mast, samo gorje tistemu, ki se maže z njo. Saj imamo spet službeno pragmatiko — molčimo rajši, kakšno — in redne dopuste, ki jih je nekdo že okrcal v 22. številki tega glasila, v članku »Redukcija III«. Prav je imel! Toda vključ temu bi se lahko vsi zvrstili, če bi bilo le še kaj vesti in kolegijalnosti na svetu, pa je ni, ker je vojna vse podivjala in razoral.

S težavo se spravi tega in tega na dopust, druge se potolaži na poznejši čas, ko se vrne ta in ta. Toda dopust poteče, dotičnika pa ni, pač pa se prikaže zdravniško izpričevalo, s katerim se utemeljuje podaljšanje dopusta vsaj za mesec dni. Ker je »bolnik« sicer zdrav, mu pa revmatizem kar »lomi« ude. Ta revež, kaj! Kdo mu more dokazati, da to ni res. O, ti zvita lisica ti, prekanjena; nekaj bi rekel, pa je boljše, da molčim. In to niso osamljeni slučaji. Kdo ne bo obsojal takega početja, ki ni vredno dostojnega, poštenega človeka. To je — milo rečeno — zločin nad svojimi tovariši in tovarišicami!

So pa še druge vrste brezbrizneži, ki kratijo in včasih celo preprečijo redne dopu-

ste svojim kolegom. Nekdo si zlomi po svoji nerodnosti levo roko. V bolnico mora, od koder ga pa že izpuste po nekaj dneh, potem pa pestuje mesece tisto roko, v resnici je pa že v par tednih popolnoma zdrav, se hodi lepo sprehat s svojo družino ali pa celo veriži s fizičnim in mesenimi klobasami. Na vsak način si je pošteno odpočil. Toda komaj se dobro zglasi po treh mesecih v službo, ti že pride za svoj redni dopust, češ prej je bil bolniški in ta ne šteje.

Kaj ni to skrajna brezbriznost! Take mi silijo pod pero, da jih prav s težavo zadržujem. Drugi gura in vlečejo zanj kot črna živina, on pa telovadi s palico. Je še več takih slučajev, ki režejo v živo in kriče do neba. Ti brezobzirneži so poleg tega povečini taki, da miso za nobeno rabo, povsod samo za »napotje«. Ali je to pošteno, pravično, kolegijalno?! Ne in ne! Tak ni mož, niti vreden tega imena!

In to sem hotel povedati o dopustih. Kdor se čuti prizadetega, pa naj ga malo zaskeli in speče — pa poboljša naj se!

Kapitalistično omrežje.

»Iz Slovenca« posnemamo sledeči članek: Znano je, da zunanje politike narodov in držav danes ne vodijo diplomati po kakih moralnih, etičnih smernicah, ampak vodi jo velekapital v smislu svojih interesov. Boj za Poruhirje danes ni nič drugega ko spopad dveh velekapitalističnih sil za eksploatacijo teh naravnih bogastev. In politične ter diplomatske zveze se snujejo po direktivah velekapitala. Zanimive podatke v tem oziru je prinesla dunajska »Rothe Fahne«, ki poudarja, kako je industrija srednje in vzhodne Evrope razdeljena v dva kapitalistična koncerna, katerih središče sta dve velepodjetji municije in orožja. Nosilci teh dveh koncernov pa niso le v Evropi, ampak tudi v Ameriki.

V Ameriki sta si rivala Morgan in pa Rockefeller. Ti dve finančni sili sta prenesli svoj boj tudi v Evropo. Morgan je zvezan s francosko firmo orožja Schneider-Creuzot. Tej se je priključil nemški veleindustrialec Stinnes, ki ima za seboj velik del nemške industrije ter se polašča tudi avstrijske, poljske, madžarske italijanske industrije ter industrije v balkanskih državah. Ta koncern danes preobvladuje položaj. V njegovih rokah je večje število bank v teh državah.

izobrazba, odloča ministrski svet, dokler se ne izenačijo zakoni, po zaslišanju strokovnega sveta iste ali sorodne stroke, v katero kategorijo naj pridejo, toda v I. kategorijo ne smejo priti.

Člen 9.

Po razdelitvi dela v poedinah kategorijah se dele kategorije na skupine, in sicer:

I. kategorija na 9,

II. kategorija na 5,

III. kategorija na 4.

V vseh kategorijah so skupine pripravljalne, pomožne in glavne. Pripravljalne skupine so v I. kategoriji 9., v II. kategoriji 5., v III. kategoriji 4. Pomožne so: v I. kategoriji 8. in 7., v II. kategoriji 4. in 3., v III. kategoriji 3. in 2. Ostale so glavne.

V strokah, kjer se delo ne deli po predhodnem odstavku, se smejo razvrstiti zvanja po skupinah, kakor jih obeležijo poedine stroke, skladno z načelom predhodnega odstavka, za porazdelitev svojih zvanj.

Člen 10.

Za zvaničniško službo se zahtevata najmanj dva razreda srednje ali njej sorodne šole, za služiteljsko službo pa najpotrebnejša pismenost in odsluženi rok pri vojski (za moške služitelje). Po razdelitvi dela se dele zvaničniki na tri skupine, služitelji pa na dve skupini.

Nasproti temu stoji Rockefellerjev trust s svojo Standard Oil Company. Z njim v zvezi je francoska »Banque de Paris et des Pays Bas«, katera ima — kakor velepoznavalci — med akcionarji Trboveljske premogokopne družbe največjo moč. Na francoskem stoje za tem koncernom lotrijski veleindustrija, na Nemškem pa družba Hamburg—Amerika Linie, Krupp in Wolf.

Med tema dvema skupinama se vrši boj za nadvlado. Odmevi tega orjaškega boja se oglašajo v zunanji in notranji politiki prizadetih držav. Tudi mi smo zašli v vrtinec tega boja. Narodi si domišljajo, da se bore za svoje interese in svoja prava, pa so vsi skupaj le gumijevi možiči na vrčicah ene ali druge teh skupin, prizadevalajoč se, svojemu kapitalu zaslužniti narode, zemljo in njena bogastva. Istina je, da je moderni kapitalizem nemoralen!

Vestnik.

Vsem javnim nameščencem in upokojujencem.

Sotrudnik in naročnik »Našega Glas« pošilja sledečo poslanico, ki naj jo toplo uvažujejo vsi: Ne vem, koliko naročnikov ima »Naš Glas«, veliko ne, toliko pa gotovo ne, kolikor bi jih imel lahko in tudi zaslužil. Saj nas je javnih nameščencev in upokojujencev lepo število, cela armada samo v Sloveniji, da ne rečem že v Ljubljani, naročnikov na glasilo osrednje zveze pa tako malo. Pa ko bi bili vsaj ti redni plačniki! Človeku je kar mučno, ko čita od številke do številke, kako milo toži »uprava«, da ne more zmagovati stroškov tiska, ker »je nerednost v plačevanju naročnine vedno večja«. Prosi in prosi, da bi se ji »nakazali vsaj dolžni zneski za nazaj«, če ne že vsega obenem, pa v obrokih. Vendar dovolj skromna prošnja in najnežnejši opomin! Pa vse zastoj! Najbrž nihče niti ne misli na to, da pride tudi uprava v denarne zadrege. Priznam, da smo porazdeljeni na razne stroke, da ima skoraj vsaka svojo organizacijo, svoje društvo, večina tudi svoje glasilo; drugo vprašanje pa je, če je res treba toliko strokovnih glasil. Ali bi ne obdelal en sam nekoliko obširnejši list brez težave vseh strok? Saj bi lahko izhajal po večkrat na mesec kot doslej, morda vsak teden ali celo vsak dan; gradiva bi ne manjkalo, če bi se strnili vsi dopisniki na eno samo glasilo. Kje pa je več duševnih delavcev kot v osrednji Zvezi? In tak list naj bi bil »Naš Glas«, kar je sicer prav za prav že sedaj. Saj sprejme vsak dopis, naj pride iz te ali te stroke, samo da je stvaren in aktuelen. In list bi dobro vzpeval, seveda če bi bili vsi ali vsaj pretežna večina naročeno nani in ga tudi redno plačevala. Kar neopustno

Člen 11.

V I. skupino I. kategorije spadajo predsedniki državnega sveta, kasacijskega sodišča in glavne kontrole, v 2. skupino pa člani državnega sveta, kasacijskega sodišča in glavne kontrole, nadalje redni univerzitetni profesorji z 20 leti službe, ki se jim šteje za pokojnino. Vse ostale stroke uradnikov državne službe se razvrste s kraljevo uredbo na kategorije po odredbah členov 6., 7. in 8., njih zvanja pa se porazdelijo po skupinah, pričeni od 1. skupine I. kategorije, po razdelitvi dela, obeleženi v členu 9. V njej se nadalje našteje šolska izobrazba, ki ustreza izobrazbi, določeni v členih 6. in 10., in se odredi, katere stroke spadajo pod odredbo drugega odstavka člena 7., katere vrste uslužbencev se smatrajo za zvaničnike in katere za služitelje in kako se porazdeljujejo po skupinah. Vse to se mora izvršiti najkasneje v dveh mesecih od dne, ko stopi ta zakon v veljavo. Uredba stopi takoj v veljavo, predloži pa se v zakonitev narodni skupščini, čim se sestane na redno zasedanje za leto 1923/1924.

Uslužbenci narodne skupščine so državni uslužbenci. Uslužbenci dvora Njegovega Veličanstva kralja se smatrajo glede pokojnine za državne uslužbence.

(Dalej prihodnjič.)

lostnim izpitom ali srednja strokovna šola s predpisanim končnim izpitom;

III. kategorija: služba, za katero se zahtevajo najmanj dovršeni štirje razredi srednje šole ali nižja strokovna šola s predpisanim končnim izpitom.

Člen 7.

V I. kategorijo spadajo tudi oni člani glavne kontrole, ki nimajo fakultetne izobrazbe.

Stroke, za katere se zahtevajo poleg izobrazbe, določene za II. kategorijo, posebni višji strokovni državni tečaji z izpiti, spadajo v II. kategorijo, toda redni prejemki, razen doklade za otroke, se zvišujejo za 10 odstotkov.

V stroke III. kategorije se smejo sprejemati tudi podčastniki, ki nimajo predpisane šolske izobrazbe, pa so odslužili 15 let neprekinjene in dobre vojaške službe ter izpolnili ostale pogoje, ki jih predpisuje zakon o ustroju vojske.

Člen 8.

Za stroke, v katerih se ne more predpisati posebna teoretična šolska izobrazba, ker se opira delo v stroki v glavnem na prirojen sposobnost ali izvestno veščino, pridobljeno s strokovno vadbo, in tako tudi za stroke, v katerih je, po sili razmer, v raznih oblastih države predpisana različna šolska

pa je, če se ne naroče na »Naš Glas« tisti nameščenci in upokojeanci, ki nimajo svojega lastnega strokovnega glasila. Recite kar hočete, gmotne razmere so res obupne, vendar bi naposled vsak utrpel tistih 10 dinarjev štirikrat na leto. Ker tega priporočila ozir. vabila najbrž ne bodo čitali nenaročniki je naša sveta dolžnost, da pridobi vsak vsaj enega naročnika. »Naš Glas«, moramo podpirati vsi, gmotno z naročnino, duševno z dopisi, nasveti in predlogi. Vsi za enega, — za »Naš Glas« —, ta pa za vse!

Enotno uradno-pisarniško poslovanje. Že v št. 28 N. Gl. iz l. 1922 sem opozoril pod naslovom: »Esparanto-poslovanje« na veliko važnost enotnega uradno-pisarniškega poslovanja. O enotnem poslovanju se je razpravljalo pri raznih prilikah, a do resne akcije v tem pogledu še do danes ni prišlo. Na predzadnjem obnem zboru društva drž. pis. uradnikov sem stavil tudi tozadevni predlog, ki je bil soglasno sprejet. Z delom se pa mi pričelo iz enostavnega razloga, ker nam manjka do take stvari dobre volje in strokovno vsestransko naobrazbenje ljudi. Letos se je ta akcija zopet oživila. Društvo je poslalo h g. velikemu županu dr. Lukanu deputacijo, ki je obrazložila pomen te akcije in v koliko bi jo društvo drž. pis. uradnikov za Slovenijo rado izvedlo. G. veliki župan je idejo toplo pozdravil in obljubil delo po močeh podpirati, kar je tudi izvršil. Dobil sem dopust, da izvršim stavljen nalog; čez nekaj časa pa mi je bil že dovoljen dopust preklican z motivacijo, da dela na enotnem poslovanju že član upravnega sodišča g. uprav. svetnik dr. Steska; društvo je dobilo poziv naj svoj dosedanjí elaborat predloži načelniku invalidskega odseka v presojo. Osebnost sem šel h g. dr. Steski, da se prepričam, ali se to delo res že vrši in v kakšni meri. Izvedel sem, da se ne izdeluje načrt za enotno pisarniško poslovanje. Vsled tega je društvo naprosilo še enkrat pri pokr. upravi za dopust enemu izmed pisarniških uradnikov. Prošnja je bila zavrnjena. Pisarna je važen del urada, tega mišlim ni treba posebej dokazovati. Pri tej priliki moram konstatirati, da se kljub temu, da vrši pisarna važno delo, pisarniško osebje zlasti zadnja leta bagatelizira, kot nikdar prej. Delo ni težko v pisarni in ga lahko hitro kapira nekoliko izobražen začetnik, vendar predno spozna posameznik vse pisarniško delo, traja mnogokrat leta in leta. Izvedba enotnega poslovanja je brez dvoma težko delo in kdorkoli se ga bo lotil, bo naletel na vsemogoče zapreke. Ko je imel tozadevni odsek par informativnih sestankov, sem videl, da bo delo že radi tega otežkočeno, ker je hvalil vsak svoj sistem, katerih je pa samo v Ljubljani gotovo toliko, kolikor je uradov. Posamezni sistemi se bodo morali temeljito preštudirati, so li res praktični v vseh momentih. — **Pisarsky.**

Avtomobilna proga Murska Sobota-Dolnja Lendava. Avtomobilna prometna delniška družba nam piše: V št. 25 Vašega cenj. lista z dne 10. tm. obveščate svoje čitatelje, da je prevzela avtomobilno progo Murska Sobota-Dolnja Lendava s 1. tm. poštne uprave. Blagovolite vzeti na znanje da to ni res, ker obratuje na tej progi izključno naša družba in bi progo prevzela poštne uprava le tedaj, ako bi jo mi opustili.

Nova davčna bremena. »Službene Novine« z dne 6. tm. objavljajo zakon o ustroju vojske in mornarice, s čigar materialnim delom sta se na novo uveljavila dva državna davka, namreč vojniška, ki se je pri nas pobirala dosedaj kot vojaška taksa, in posebni davek za vozila, ki se bo pobiral v višini invalidskega davka od vseh davčnih zavezancev. 1.) Vojniška. Vojnico bodo plačevali za službo v vojski ali mornarici stalno ali začasno nesposobne osebe, dalje zadrage, premoženja in podjetja onih oseb, ki se na katerikoli način ognejo zakoniti službi v vojski ali mornarici ali ki radi zopora ali izgube državljanskih pravic ne morejo osebno služiti. Plačila vojnice so oproščene osebe, ki prejemajo invalidsko podporo ali ki so se ponesrečile v vojni službi, in končno osebe, ki so umobolne, gluhe, slepe ali hrome ter nesposobne za katerikoli delo, ako plačujejo manj nego 20 Din neposrednih davkov. Vojnica znaša za osebe, ki so za službo stalno ali začasno nesposobne, 50 odstotkov, za vse druge ki se ognejo službi ali ki ne morejo vsled zopora itd. osebno služiti, pa 100 odst. vsakoletnega neposrednega davka. Plačilna obveznost traja od dovršenega 20. do dovršenega 50. leta. Za plačilo

vojnice jamčijo roditelji vojnici zavezane osebe.

V Sloveniji se je z uveljavitvijo vojnice dosedanjí položaj bistveno poostiril ne le glede dobe plačilne obveznosti, ki je podaljšana za pet let, torej na 30 let, ampak tudi glede odmerne podlage. Odmerne podlage je tvorila dosedaj le dohodnina, v prihodnje se bo pa vojnica odmerjala od vsote vseh posrednih davkov. Radi tega se bo krog plačilnih zavezancev izdatno razširil, ker bodo vojnico plačevali tudi osebe, ki so bile plačile vojaške takse oproščene, ako njihovi skupni dohodki niso dosegli vsote 2500 Din na leto. Nasprotno pa so razbremenjeni roditelji oseb, ki so dosedaj bili zavezani plačevati takozvano roditeljsko takso, ker bodo v bodoče te takse oproščeni, pač pa bodo jamčili za plačilo njihovim sinovom predpisane vojnice. 2.) Prispevki v remonto-vožarski fond. Za kritje stroškov povodom nabave in vzdrževanja potrebnih konj za topničarsko vprego, jahalnih konj in volov, mornarskih in suhozemskih prevoznih sredstev in drugih potrebščin za vozila, dalje za plačilo odškodnine za živino in prevozna sredstva, ki se odzemaajo posestnikom v mirnem ali vojnem času, se bo poleg davka pobiral poseben pribitek za vozila in stekal v posebni remonto-vožarski fond. (Remonto-komorski fond). Pribitek za vozila bodo plačevali vsi davkoplačevalci v višini invalidskega davka. Plačila pribitka so oproščeni le oficirji, stalni vojaški duhovniki, kapelniki in tehnični poslovojdje v aktivni službi, dalje parobrodna društva in lastniki plovnihih objektov (razen luksuznih) na morju in rekah glede teh objektov. Dosedaj se je enak pribitek v obliki 5 odst. doklade na neposredne davke po čl. 72. zakona o ustroju vojske pobiral edino na ozemlju bivše kraljevine Srbije.

Državni dohodki in izdatki. Generalna direkcija državnega računovodstva je objavila v »Službenih novinah« stanje državnih dohodkov in izdatkov koncem maja tl. Celokupna vsota izdatkov v maju znaša 562.037.908,48 Din napram vsoti dohodkov 688.114.875,79 Din. Mesec maj beleži torej prebitok 126.076.967,30 Din. Od avgusta 1922 do konca maja so znašali skupni izdatki 5.505.607.872,90 Din a dohodki 5.805.199.001,81 Din kar pomeni prebitok dohodkov v znesku 999 milijonov 591.128,87 Din. Napram državnemu proračunu za to dobo predvideni vsoti se izkazuje pri izdatkih prihranka več nego 270 milijonov, pri dohodkih pa prebitok nad 26 milijonov Din. Najvažnejše postavke v izdatkih državnega proračuna so: prometno ministrstvo 1.016.708.878 Din (v prorač. predvidena vsota znaša 1.028.446.576,90) izdatki vojnega ministrstva so prekoračili v proračunu predvideno vsoto za 60,5 milijona in znašajo 1.000.391.994,23 Din; izdatki finančnega ministrstva izkazujejo prihranek v znesku 74,2 milijona proti proračunski vsoti 887.999.153 Din. Od državnih dohodkov v maju odpade na carinske dohodke in takse 50 milijonov, na trošarine in občinske takse 55,4 milijona, na donos od ažijs 65 milijonov, na davke na poslovni promet 29,9 milijona, na direktne davke in davčne doklade 52,8 milijona, na takse 62,9 milijona, na monopole 155,8 milijona, na prometne institucije 155,9 milijona, na državne mobilije 36,4 milijona, na dohodke državnih domen 4,7 milijona Din. Celokupna vsota državnih dohodkov za dobo od avgusta 1922. do konca maja je znašala 5.805.199.001,81 D, v prorač. pa se predvideva vsota 5.779.12.386,70 D. Višji dohodki pri posamnih postavkah v dohodkih znašajo 600.487.927,64 Din manjši dohodki pa 574.411.312,52 Din. Znatni manjši donos izkazujejo dohodki od ažijs v znesku 342.132.601,61 Din, potem dohodki poslovnoprometnega davka v znesku 79.186.302,44 Din. Ta manjši donos dohodkov od poslovnoprometnega davka kaže na težkoče pri pobiranju teh davkov. Precejšnje večje dohodke izkazujejo monopoli, in sicer 311,9 milijona, in takse v znesku 108,5 milijon Din. V splošnem se kaže, da redni državni dohodki, izvzemši carinske dajatve, izkazujejo manjši donos, izredni pa večjega. Najvažnejše postavke državnih dohodkov po posamnih pokrajinah za dobo od avgusta 1922. do konca maja so bile nastopne (v milijonih dinarjev): Direktni davki in davčne doklade: Srbija 124,5, Črna gora 2,8, Bosna in Hercegovina 58,6, Dalmacija 13,7, Slovenija 37,3, Hrvatska in Slavonija 102,7, Vojvodina 112,3. Takse: Srbija 126,7, Črna gora, Bosna in Hercegovina 45, Dalmacija 15, Hrvatska in Slavonija 97, Slovenija 63, Vojvodina 100,4, Mo-

nopoli: Srbija 501,2, Črna gora 13,9, Bosna in Hercegovina 201,1, Dalmacija 58,9, Hrvatska in Slavonija 331, Slovenija 175,3, Vojvodina 136. Promet: Srbija 396,2, Črna gora 2,5, Dalmacija 14,3, Hrvatska in Slavonija 44,6, Slovenija 37,8, Vojvodina 259,5.

Važen odlok finančnega ministra. Glede denarnega prometa s tujino je izdal finančni minister odlok, ki znatno olajšuje privatnikom občevanje s tujimi državami. Ta odlok se glasi: »Finančni minister je na predlog generalnega inspektorata izdal sledečo naredbo: Pooblaščenke banke in zavodi smejo posamnikom za njihove osebne potrebe prodajati plačilna sredstva v tuje države do protivrednosti 500 Din enkrat mesečno. In to brez posebnega dovoljenja finančnega ministrstva, odnosno generalnega inspektorata.« Ostala določba se nanaša na pooblaščenke bančne zavode.

† **Maks Pleteršnik.** 13. septembra je umrl v Pijecah prof. Maks Pleteršnik, ki je bil po svojem znanstvenem delovanju znan tudi izven mej naše države. Maks Pleteršnik se je bil rodil 3 dec. 1840 v Pišecah na Štajerskem. Gimnazijo je posečal v Celju, na dunajski univerzi pa je študiral filozofijo, klasično jezikoslovje in slavistiko. V Mariboru je postal nadomestni učitelj leta 1863. leto pozneje pa v Celju. Od leta 1871 do svoje upokojitve l. 1900 je poučeval v Ljubljani. Pisateljstvo je začel v »Slov. Glasniku« leta 1863. Pisal pa je tudi v vseh drugih slovenskih listih in izdal v letnih poročilih celjske in ljubljanske gimnazije več šudij. Posebne zasluge si je pridobil z urejevanjem in sestavljenjem Wolfovega slovensko-nemškega slovarja, katero delo mu je poveril leta 1883 ljubljanski knezoškof dr. Pogačar. Slovar je eden najpopolnejših slovanskih slovarjev, neizčrpna zakladnica ter najkrasnejša slika bogastva in lepote slovenskega jezika. Pleteršnik je bil urednik in odbornik Slovenske Matice, pokrovitelj Družbe sv. Cirila in Metoda, član Čitalnice, Dram. društva in podporni član raznih kulturnih, narodnih in socijalnih društev, mecen slovenskih dijakov. Ljubljanski občinski svet ga je imenoval zaradi njegovih zaslug za častnega meščana. Njegova najljubša zabava mu je bilo mizarstvo. Pred letom ga je zadela kap in od takrat je vedno bolj hiral. Živel je na svojem posestvu v Pišecah pri Brežicah. Naj mu bo slovenska zemljica, za katero je s tako ljubeznijo delal, lahka, njegov spomin pa med nami nepozaben.

KOLESA
NAJBOLJŠA NUDI
J. GOREC
LJUBLJANA
PALAČA LJ. KRED. BNK

Čevlje kupujte od domačih tovarov trvdke Peter Kozina & Ko. z znamko »Peko«, ker so isti priznani najboljši in najcenejši. Glavna zaloga na debelo in drobno, Ljubljana, Breg 20, ter Aleksandrova cesta št. 1.

Najcenejše stare in nove
PISALNE STROJE
kakor tudi vse potrebščine pri
L. Baraga
Ljubljana Ljubljana
ŠELENBURGOVA UL. 6/I
Mehanična delavnica (popravljalnica)

Odon Koutny

orodje in tehnične potrebščine
Ljubljana, Kolodvorska ulica 28.

Perje in puh

C. J. HAMANN
Ljubljana, Mestni trg 8.

Modno blago, perilo in potrebščine za šivilje in krojače priporoča tvrdka

A. Persche

Ljubljana, Pred škofijo 21.

L. Mikuš

Ljubljana, Mestni trg 15.

priporoča svojo zalogo
dežnikov in solnčnikov
ter sprehajalnih palic.

Popravila se izvršujejo točno in solidno.

Priporoča se
modna trgovina

A. Šinkovic nasl. K. Soss

LJUBLJANA, Mestni trg 19.

Iv. Jax in sin

Ljubljana, Gosposvetska c. 2

šivalni stroji

izborna konstrukcija
in elegantna izvršitev
iz tovarne v Lincu
Ustanovljena l. 1867
Vezanje poučuje brezplačno
Posamezni deli kolesni
šivalnih strojev.
10 letna garancija!

Pisalni stroji „Adler“

Geniki zastoj in franko.
Kolesa iz prvih tovarn:
Dürkopp, Styria, Waffrad.

Začasno znižane cene.

A. & E. Skaberne

Ljubljana.

Manufakturna in modna
veletrgovina.

Solidno blago. Nizke cene.

I. Krivic

špecerija,
Frančiškanska ul. 10.

priporoča se cenj. občinstvu pri nabav,
barv za obleko in volno, bencin, Ber-
tan zoper stenice, Garantol za vlaganje
jajec, gobe za umivanje, Kalodont,
krtiče vseh vrst, kislina solna in žve-
plena, muholovke, mrčesni prašek,
naftalin, obliti za peciva, oglje, žim-
nata omela, pralni praški: Kontent,
Persil, Ženska hvala, podnožniki:
konopneni, leseni in slamnati, salmijak,
cvet in sol za elemente, Strobil za
snaženje slamnikov, Syndetikon lepilo,
sponke za perilo, Panatol za pokonča-
vanje ščurkov, tepači, zdravilni vrelec
radenski in rogaški, grenčica Fran
Josip, voščilo za parkete in žganja
konjak, rum.

Najboljše peči sedanosti so

Luc-ove peči

Prosimo zahtevajte podpise!

Glavna zaloga za Slovenijo

F. P. Vidic & Komp.

zaloga stavbenega materiala

Ljubljana

Prešernova ulica

Ljubljana.

Med dobrim najboljši!

**Pfaff
Puch**

šivalni stroji za rodbino, obrt in industrijo.
vozna kolesa in vse v to stroko spadajoče
predmete NAJČENEJŠE pri TVRDKI

Ljubljana

Sodna ul. 7

Glavni trg 73.

Novomesto

Tovariši!

Kupujte svoje potrebščine le pri tvrdkah in obiskujte
le lokale, ki inserirajo v „Našem Glasu“.
Kdor podpira nas, tega podpirajmo mi!

Za nakup manufakturnega blaga se priporoča tvrdka

R. Miklauc Ljubljana

Lingerjeva ulica — Pred škofijo št. 3.

V zalogi se vedno nahaja velika izbira volnenega, suknenega in
perilnega blaga za obleke, bela tkanina za perilo in postelje izvr-
stne kakovosti, cvilhi za žimnice, garniture, šivane in flanelaste odeje,
srajce, predpasnike, nogavice itd.

Prijazna postrežba in znano ugodne cene.

Tovariši!

Priporoča se Vam trgovina s papirjem,
pisarniškimi in šolskimi potrebščinami!

Karol Till,

Ljubljana, Kongresni trg št. 8.
(lastnik Gruber in Pokovec).
Prvovrstno blago in zmerne cene.

Kunstek & Pleterski

Ljubljana, Vodnikov trg 5
priporoča v nakup usnje in
usnjate izdelke.
Glanom Nabavljalne zadruge
javnih nameščencev popusti!

Priporoča se papirna trgovina

Ivan Gajšek

Ljubljana, Sv. Petra cesta 2.
ki ima po zmernih cenah v zalogi pi-
sarniške, šolske in risalne potrebščine,
poslovne in trgovske knjige, bloke itd.

Razmnoževalne priprave.

Priporoča se cenj. občinstvu
špecerijska trgovina

Leskovic & Meden

LJUBLJANA, Jurčičev trg št. 1.

Modno blago

T. EGER

Ljubljana
Sv. Petra cesta št. 2

Specijalna trgovina pravih ro-
čnih čipk (klekanih in fillet.)

JOSIP OLUP

Trgovina z manufakturnim blagom in z
oblekami domačega izdelka.

Ljubljana.

Stari trg št. 2. in

gostilna pod Trančo.

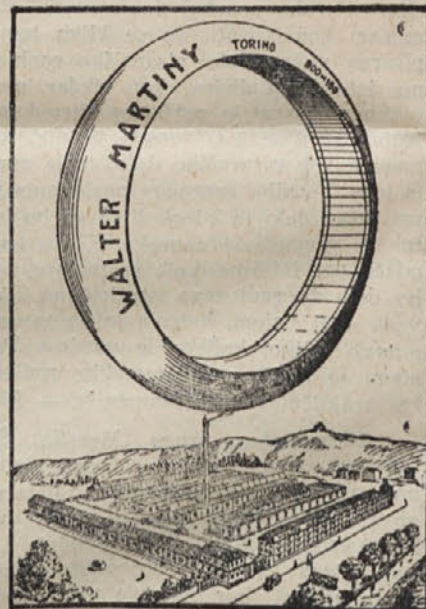
Toči pristna dolenska in štajerska vina.
Preskrbljeno za mrzla in gorka jedila.

„SVETLA“ d. d.

Telefon 588

LJUBLJANA

BEOGRAD

Tovarniška zaloga polnogu-
mijastih obrobov. — Velika
zaloga elektro-materijala.

Zastopstvo svetovnih tovarn.

Ljubljanska kreditna banka v Ljubljani.

Ustanov. 1900. Delniška glavnica in rezervni zakladi ca K 150.000.000

Cekovni račun št. 10.509. Brzjavni naslov
Banka Ljubljana. Telefon št. 261 in 413.

Se priporoča za vse v bančno stroko spadajoče posle. Obrestuje vloge najugodnejše. Prodaja srečke razredne loterije.
PODRUŽNICE: Brežice, Celje, Gorica, Kranj, Maribor, Metković, Novi sad, Ptuj, Sarajevo, Split, Trst.

P. n. Konečno se nam je posrečilo, uvažati neposredno
od prve in največje ameriške tovarne hranil.

Wrigleyjeve žvečilne gumi bonbone (Chewing gum)

Z žvečenjem teh prvovrstnih originalnih ameriških gumi
bonbonov Wrigley si prihranite mnogo denarja in do-
sežete sledeče učinke: Pospešuje prebavo. Odstrani žejo.
Odstrani slabi ustni duh. Ščiti telo pred utrudljivostjo
in zaspanostjo. Varuje zob pred gnilobo in jih obdrži
zdrave. Pospešuje slino. Prihrani se alkohol in tobak.
V službi ni dovoljeno kaditi in so torej najboljše nadome-
stilo „Wrigleyjevi žvečilni gumi bonboni“.

Dobi se povsod in pri
generalnem zastopstvu

Drogerija

„Adrija“

Ljubljana, Šelenburgova ul. 5.

Izdaja Osrednja Zveza javnih nameščencev in upokojencev za Slovenijo v Ljubljani.
Odgovorna urednica Štebi Alojzija. — Tiska Narodna tiskarna v Ljubljani.